

Avsnitt 5, Datummärkning

I detta avsnitt av handboken får du lära dig:

- ▶ Vad är skillnaden mellan minsta hållbarhetstid och sista förbrukningsdag?
- ▶ Hur ska datummärkningen uppges?

Beroende på produkten kan datummärkningen vara antingen minsta hållbarhetstid ("bäst före") eller sista förbrukningsdag.

Minsta hållbarhetstid eller "bäst före"-märkning

Med minsta hållbarhetstid avses den tidpunkt, tills vilken livsmedlet bevarar sina typiska egenskaper, som smak och struktur, om det förvaras rätt.

Ett livsmedel kan säljas eller användas även efter detta datum, förutsatt att dess kvalitet inte är väsentligt försämrade.

Ansvar för livsmedlets kvalitet ligger i detta fall hos säljaren eller den som överläter livsmedlet.

För att konsumenterna inte av misstag ska köpa livsmedel med utgången datummärkning, ska det i samband med produkten som säljs eller överläts anges att datumet löpt ut.

Angivande av om minsta hållbarhetstid

Minsta hållbarhetstid anges med frasen "bäst före", efter vilket tidpunkten anges enligt följande:

Livsmedlets hållbarhetstid	Datummärkningens noggrannhet	Till exempel
högst 3 månader	dag och månad	"bäst före 31.12"
över 3, men högst 18 månader	månad och år	"bäst före utgången av december 2019"
över 18 månader	år	"bäst före utgången av 2019"
alla ovan nämnda hållbarhetstider	dag, månad och år	"bäst före 31.12. 2019"

Minsta hållbarhetstid anges alltid i ordningen dag, månad och år.

Om datumet endast märks med månad och år eller endast med år, ska ordet "utgången" läggas till i slutet av datummärkningen, till exempel "bäst före utgången av 2019".

Tidpunkten kan också anges någon annanstans på förpackningen än efter "bäst före"-märkningen.

I detta fall ska man vid märkningen uppge var på förpackningen datummärkningen finns, till exempel "bäst före" – se förpackningens lock.

För frysta livsmedel används alltid "bäst före"-datum.

Sista användningstidpunkt eller sista förbrukningsdag

Med sista användningstidpunkt avses den tidpunkt till vilken livsmedlet får användas.

Sista användningstidpunkt anges på mikrobiologiskt lättfördärliga livsmedel som kan utgöra en hälsorisk redan efter en kort förvaring.

Exempel på sådana livsmedel, såvida de inte gjorts hållbara till exempel med hjälp av värmebehandling och/eller konserveringsmedel eller med andra metoder är:

1. Obehandlad mjölk och produkter därav
2. Äggprodukter
3. Färskt kött, organ, blod och färsk plasma
4. Köttfärs och andra råa köttprodukter
5. Färsk fisk, fiskrom och skaldjur
6. Färsksaltad och kallrökt fisk
7. Sådana färdiga maträtter, efterrätter och konditoriprodukter som inte värmebehandlats

Även andra produkter än de som anges i förteckningen kan vara mikrobiologiskt lättfördärliga, då de kräver en "sista förbrukningsdag"-märkning.

I sådana fall ska företagaren från fall till fall om produkten ska anses vara mikrobiologiskt lättfördärlig.

Livsmedlet får inte säljas efter sista förbrukningsdag och inte heller användas vid tillverkningen av ett livsmedel som ska säljas eller serveras.

Angivande av sista användningstidpunkt

Den sista användningstidpunkten anges på förpackningen med frasen "sista användningstidpunkt" eller "sista förbrukningsdag", varefter datumet märks på förpackningen med dag och månad och, om så önskas, med årtal. I detta fall ska ordningsföljden vara uttryckligen denna.

Till exempel

- sista användningstidpunkt 27.9.
- sista förbrukningsdag 27.9.2019.

I samband med märkningen ska även produktens förvaringsanvisning anges.

Annat att beakta

Partiidentifikation

Om datummärkningen uttrycks med åtminstone en dags och månads noggrannhet, kan den också användas som identifiering för livsmedelspartiet. Mer information om partiidentifikationen finns i avsnitt 9, Övrig obligatorisk information, i denna handbok.

Oförpackade livsmedel

Datummärkning behöver inte anges om oförpackade livsmedel, om inte livsmedlets förvaringsanvisning särskilt förutsätter det.

Du hittar mer information i avsnitt 6.7 och 7.1 i Handboken om livsmedelsinformation.

Du kan öva det du lärt dig i avsnitt 11, Repetitionsuppgifter, i handboken.

Sammanfattning

- Sista användningstidpunkt eller sista förbrukningsdag märks ut på mikrobiologiskt lättfördärliga livsmedel. Livsmedlet får inte användas eller säljas efter detta datum.
- Efter bäst före-datum kan livsmedlet fortfarande säljas eller användas, om kvaliteten inte har försämrats väsentligt. Som företagare ansvarar du för livsmedlets kvalitet även i detta fall.